

75.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej

z dnia 20 stycznia 1924 r.

w przedmiocie ustanowienia statutu dla banku emisyjnego.

Na mocy art. 1 ustęp 11 b) i art. 2 ustawy o naprawie Skarbu Państwa i reformie walutowej z dnia 11 stycznia 1924 r. (Dz. U. R. P. № 4 poz. 28) oraz zgodnie z uchwałą Rady Ministrów z dn. 19 stycznia 1924 r. zarządzam co następuje:

§ 1. Ustanawia się dla akcyjnego banku emisyjnego pod firmą Bank Polski, załączony specjalny statut, stanowiący integralną część niniejszego rozporządzenia i nadający mu szczególne w statucie określone przywileje.

§ 2. Upoważnia się Ministra Skarbu do utworzenia Banku Polskiego na zasadach ustalonych w nadanym statucie.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *S. Wojciechowski*

Prezes Rady Ministrów

i Minister Skarbu: *W. Grabski*

Załącznik do rozp. Prez. Rzpltej
z dnia 20 stycznia 1924 r. poz. 75.

STATUT BANKU POLSKIEGO.

I. Postanowienia ogólne.

Art. 1. Celem regulowania obiegu pieniężnego i ułatwiania kredytu zawiązuje się na podstawie niniejszego statutu spółka akcyjna pod nazwą „Bank Polski”, wyposażona przez Państwo w przywilej emisji biletów bankowych i nazywana w niniejszym statucie Bank.

Art. 2. Bank jest osobą prawną i ma prawo używania pieczęci z godłem państwowem i z napisem w otoku „Bank Polski”.

Art. 3. Siedzibą Banku jest miasto stołeczne Warszawa. Działalność Banku obejmuje cały obszar Rzeczypospolitej Polskiej i może być rozszerzona na mocy odpowiednich układów, zatwierdzonych przez Radę Ministrów na wniosek Ministra Skarbu, na terytorja, włączone do polskiego obszaru celnego.

Bank może za zgodą Ministra Skarbu otwierać i związać oddziały i agentury.

II. Kapitał zakładowy i akcje Banku.

Art. 4. Kapitał zakładowy Banku wynosi sto milionów złotych, podzielonych na milion akcji po 100 złotych.

Powiększenie kapitału zakładowego może nastąpić na mocy uchwały Walnego Zebrania Akcjonariuszów w trybie przewidzianym artykułem 12.

Art. 5. Akcje Banku są imienne. Każdą wydaną akcję wpisuje się do prowadzonej przez Bank księgi akcjonariuszów z oznaczeniem imienia i nazwiska, miejsca zamieszkania i zawodu właściciela. W stosunku do Banku ta osoba jest akcjonariuszem, która jest zapisana jako właściciel akcji w księdze akcjonariuszów.

Akcje Banku winny być opatrzone numerami porządkowymi, pieczęcią Banku i podpisami: Prezesa Banku, Dyrektora i Skarbnika. Podpisy mogą być wykonane sposobem graficznym.

Na podstawie uchwały Rady Banku mogą być wydane akcje zbiorowe.

Art. 6. Do każdej akcji dołącza się arkusz kuponowy na otrzymywanie dywidendy w ciągu lat 10 oraz talon, po przedstawieniu którego właściciel akcji otrzymuje po upływie lat 10-ciu nowy arkusz kuponowy i nowy talon. Na kuponach i talonie oznacza się numer akcji oraz lata w porządku kolejnym. Kupon i talon winny być opatrzone graficznie wykonanymi podpisami Dyrektora i Skarbnika.

Art. 7. Wpisanie zmiany własności akcji w księdze akcjonariuszów następuje na zasadzie adnotacji zgody Prezesa Banku zaznaczonej na akcji obok cesji.

Akcionariusz winien celem uzyskania prawa uczestniczenia na Walnym Zebraniu i prawa wybieralności do Rady Banku uzyskać na nabycie akcji zgodę Prezesa.

W wypadkach spadkobrania przyjmuje się osobę nowego właściciela do wiadomości i uskutecznia się adnotację w księdze akcjonariuszów i na akcjach na zasadzie wylegitymowania przez spadkobiercę praw spadkowych wedle przepisów dla ich uzyskania miejscowo obowiązujących.

Art. 8. W razie zagubienia akcji, talonów i kuponów, z wyjątkiem kuponów bieżących lub za czas ubiegły, właściciel ich zawiadamia o tem Bank, celem ogłoszenia w Monitorze Polskim o zagubieniu akcji, a po upływie trzech miesięcy po ich unieważnieniu, poczem akcjonariusz otrzymuje nowe akcje albo talony i kupony, opatrzone temi samymi numerami, z zaznaczeniem, że zostały wydane wzamian zagubionych.

O zagubieniu kuponów bieżących oraz za czas ubiegły Bank żadnych zastrzeżeń nie przyjmuje.

Art. 9. Opłaty na rzecz Banku za odnotowanie przelewu prawa własności lub za wydanie nowych akcji wzamian zagubionych określa Rada Banku.

Art. 10. Dywidendę wypłaca się okazicielowi kuponu w terminie oznaczonym przez Walne Zebranie.

Prawo do dywidendy za kupony, nieprzedstawione do opłaty w ciągu lat pięciu od daty ich płatności, ulega przedawnieniu i sumy przypadające do wypłaty za te kupony przelewa się do funduszu rezerwowego.

III. Władze Banku.

A. Walne Zebranie.

Art. 11. Akcjonariusze korzystają z przysługującego im prawa uczestniczenia w sprawach Banku przez Walne Zebranie.

Art. 12. Do kompetencji Walnego Zebrania należą następujące sprawy:

- a) zatwierdzenie sprawozdań rocznych, bilansu, rachunku zysków i strat, oraz projektowanego podziału zysków;
- b) wybory członków Rady Banku i Komisji Rewizyjnej, ich zastępców, oraz ustalanie dla nich wynagrodzenia;
- c) wszelkie sprawy wniesione przez Radę Banku;
- d) powiększanie kapitału zakładowego;
- e) inne zmiany statutu;
- f) likwidacja Banku.

Uchwały dotyczące powiększenia kapitału zakładowego wymagają zatwierdzenia przez Ministra Skarbu.

Uchwały dotyczące innych zmian statutu oraz likwidacji w czasie trwania przywileju emisyjnego wymagają zatwierdzenia przez władze ustawodawcze.

Art. 13. Walne Zebrania bywają zwyczajne i nadzwyczajne.

Zwyczajne Walne Zebranie zwołuje Rada Banku raz do roku przed upływem marca, przedewszystkiem dla spraw wskazanych w pp. a) i b) art. 12.

Nadzwyczajne Walne Zebranie zwołuje Rada:

- a) na podstawie własnej uchwały;
- b) na żądanie Prezesa Banku;
- c) na żądanie akcjonariuszów Banku, reprezentujących co najmniej $\frac{1}{4}$ część kapitału zakładowego.

W wypadkach, przewidzianych w pp. b) i c) winny być Radzie, jednocześnie z żądaniem zwołania Walnego Zebrania, przedstawione sprawy, które mają być wniesione na Walne Zebranie. Sprawy na Walne Zebranie wnosi Rada wraz z własnym wnioskiem.

Nadzwyczajne Walne Zebranie winno być zwołane najpóźniej w ciągu 4 tygodni od dnia złożenia Prezesowi Banku odnośnego żądania.

Art. 14. Wnioski akcjonariuszów, reprezentujących co najmniej $\frac{1}{10}$ część kapitału zakładowego, winny być umieszczone na porządku dziennym Walnego Zebrania, jeśli złożone zostały Radzie na 4 tygodnie przed jego terminem.

Art. 15. Ogłoszenie o zwołaniu Walnego Zebrania umieszcza się wraz z porządkiem obrad w Monitorze Polskim, co najmniej na trzy tygodnie przed terminem.

Art. 16. Do uczestniczenia w Walnym Zebraniu uprawnieni są tylko ci akcjonariusze, którzy:

- a) są zapisani w księgach Banku jako właściciele akcji co najmniej od czterech miesięcy przed terminem Zebrania;
- b) posiadają zdolność do działań prawnych;
- c) nie są pozbawieni praw obywatelskich i co do których majątku nie jest wdrożone postępowanie upadłościowe.

Art. 17. Prawo jednego głosu na Walnym Zebraniu daje każde 25 akcji, jednakże nikt nie może mieć więcej niż 500 głosów.

Art. 18. Każdy akcjonariusz, uprawniony do uczestniczenia w Walnym Zebraniu (art. 16) i do głosowania na niem (art. 17) może wykonać swoje prawo przez zastępcę, który musi być akcjonariuszem, uprawnionym do udziału w Zebraniu, lecz nikt nie może mieć więcej niż 2 pełnomocnictwa i posiadać więcej niż 500 głosów razem z własnymi.

Art. 19. Pełnomocnictwa do uczestniczenia w Walnym Zebraniu winny być przedstawione Centrali Banku w Warszawie najpóźniej na 3 dni przed terminem Zebrania dla wpisania na listę upoważnionych do głosowania i przygotowania kart wstępu z oznaczeniem ilości głosów.

Akcjonariusze otrzymują karty wstępu na podstawie zapisów w księdze akcjonariuszów. Wydawanie kart wstępu rozpoczyna się na dwa tygodnie przed terminem Zebrania i przerywa się na 3 dni przed Zebraniem.

Art. 20. Pełnomocnikiem Skarbu Państwa jako akcjonariusza Banku na Walnym Zebraniu jest osoba wskazana piśmiennie przez Ministra Skarbu przed rozpoczęciem Zebrania.

Art. 21. Uchwały Walnego Zebrania są prawomocne, gdy biorą w niem udział akcjonariusze, reprezentujący co najmniej $\frac{1}{5}$ część kapitału zakładowego, jednakże do rozstrzygania spraw dotyczących powiększenia kapitału zakładowego, zmian w statucie, a także likwidacji Banku potrzebna jest obecność reprezentantów co najmniej połowy kapitału zakładowego. W razie braku kompletu ma być w przeciągu 14 dni zwołane powtórne Walne Zebranie, którego uchwały są prawomocne bez względu na ilość obecnych. Na powtórnym Zebraniu mogą być rozpatrywane tylko sprawy, umieszczone na porządku obrad Zebrania, które do skutku nie doszło.

Art. 22. Na Walnym Zebraniu przewodniczy Prezes Banku, a w razie jego nieobecności jego zastępca. Protokół Zebrania prowadzi sekretarz powołany przez przewodniczącego.

Art. 23. Uchwały Walnego Zebrania zapadają prostą większością głosów z wyjątkiem uchwał w sprawach, dotyczących zmiany statutu i likwidacji Banku, które wymagają większości $\frac{2}{3}$ obecnych głosów oraz wyborów, przy których za wybranych należy uważać tych, którzy otrzymali więcej niż połowę obecnych głosów. Przy wyborach w razie potrzeby zarządza się głosowanie ściślejsze. W razie równości głosów w tym wypadku rozstrzyga losowanie.

Przy wyborach do Komisji Rewizyjnej akcjonariusze rozporządzający $\frac{1}{5}$ częścią głosów na Walnym Zebraniu, mają prawo wyboru jednego członka i jego zastępcy, lecz wówczas nie uczestniczą w wyborach pozostałych członków i ich zastępców.

B. Rada Banku.

Art. 24. Rada Banku nadaje ogólny kierunek działalności Banku, nadzoruje czynności organów wy-

konawczych Banku i jest uprawniona do rozstrzygnięcia wszystkich spraw, które nie są zastrzeżone na rzecz Walnego Zebrania.

W szczególności do obowiązków Rady należy:

- a) wybór Naczelnego Dyrektora oraz innych członków Dyrekcji i przedstawianie ich do zatwierdzenia Ministrów Skarbu;
- b) wydawanie przepisów o prawach i obowiązkach Dyrekcji oraz wyznaczanie nbfm jej wynagrodzenia;
- c) mianowanie członków Komitetów Dyskontowych;
- d) zatwierdzenie budżetu wydatków Banku, zestawionego przez Dyrekcję;
- e) ustalanie wysokości stopy dyskontowej oraz stawek procentowych i prowizyjnych Banku;
- f) decydowanie o nabywaniu i pozbywaniu nieruchomości (art. 56 i art. 57);
- g) składanie sprawozdań rocznych Walnemu Zebraniu do zatwierdzenia.

Art. 25. Rada Banku składa się z Prezesa Banku i Wiceprezesa Banku, mianowanych przez Prezydenta Rzeczypospolitej, oraz 12 członków Rady, wybieranych przez Walne Zebranie, które wybiera również trzech zastępców. W razie ustąpienia członka Rady przed terminem, albo z powodu sprzeciwu Ministra Skarbu (art. 26), wchodzi ten zastępca, który otrzymał największą liczbę głosów; przy równej liczbie głosów wchodzi starszy wiekiem. Zastępca sprawuje czynności członka aż do najbliższego zwyczajnego Walnego Zebrania.

Art. 26. Członkowie Rady z wyboru wybierani są na trzy lata.

Ministrowi Skarbu w ciągu 3 dni po dokonaniu wyborów przysługuje prawo założenia sprzeciwu, przeciwko wyborowi któregośkolwiek z członków Rady, lub zastępców.

Corocznie ustępuje 4 członków Rady i 1 zastępca według starszeństwa wyboru, a w ciągu pierwszych dwóch lat przez losowanie. Ustępujący członkowie Rady mogą być wybrani ponownie.

Art. 27. Każdy członek Rady z wyboru winien przez czas pełnienia swych czynności posiadać w depozycie Banku co najmniej 100 akcji, zapisanych na jego własne nazwisko lub jeśli jest reprezentantem osoby prawnej, — na nazwisko tej osoby.

Art. 28. Członkowie Rady otrzymują wynagrodzenie za udział w posiedzeniach, w wysokości ustalonej przez Walne Zebranie.

Art. 29. Członkami Rady nie mogą być posłowie i senatorowie ani urzędnicy państwowi i wojskowi w służbie czynnej. Członkowie Rady muszą odpowiadać warunkom wymienionym w punktach b) i c) artykułu 16.

Członek Rady, który stracił prawo uczestniczenia w Walnym Zebraniu lub warunki wybieralności do Rady, przestaje być członkiem Rady.

Art. 30. Radę zwołuje Prezes Banku przynajmniej raz na miesiąc, drogą piśmiennych lub telegraficznych zawiadomień.

Na żądanie czterech członków Rady, Rada winna być zwołana w przeciągu tygodnia.

Art. 31. Na posiedzeniach Rady przewodniczy Prezes Banku.

Posiedzenie jest zdolne do uchwał, o ile jest obecnych 7 członków, oraz Prezes Banku lub jego zastępca.

Art. 32. Uchwały Rady zapadają prostą większością głosów, z wyjątkiem wypadków, w których wymagana jest większość kwalifikowana (art. 65). W razie równości głosów przeważa głos przewodniczącego.

Art. 33. Protokół posiedzeń Rady prowadzi osoba wyznaczona przez Prezesa.

Każdy z członków Rady może zaznaczyć w protokole swoje odrębne zdanie.

Art. 34. Rada Banku ustala ilość i czynnymi podpisami mają być opatrzone zobowiązania, listy i wszelkie dokumenty wystawione przez Bank i ogłasza o tem w Monitorze Polskim.

C. Prezes Banku.

Art. 35. Prezesa Banku mianuje Prezydent Rzeczypospolitej na wniosek Rady Ministrów na okres pięciu lat. Po upływie tego terminu Prezes może być mianowany ponownie.

Prezes nie może być jednocześnie posłem lub senatorem, ani też nie może sprawować żadnego płatnego państwowego, komunalnego lub prywatnego urzędu, ani należeć do organów kierowniczych lub nadzorczych jakiegokolwiek przedsiębiorstwa, ani też być jego współnikiem firmowym lub komandytowym i musi odpowiadać warunkom wymienionym w punktach b) i c) artykułu 16.

Art. 36. Prezes otrzymuje stałe uposażenie z funduszy Banku ustalone przez Ministra Skarbu na wniosek Rady Banku, za udział w posiedzeniach Rady nie otrzymuje osobnego wynagrodzenia.

Art. 37. Prezes Banku może być usunięty przez Prezydenta Rzeczypospolitej, na wniosek Rady Ministrów, gdy nie wypełnia swych obowiązków lub nie jest zdolny do ich pełnienia lub utraci warunki określone artykułem 35. Wniosek Rady Ministrów winien być oparty na orzeczeniu Komisji, powołanej na żądanie Ministra Skarbu, składającej się z 1 członka, wyznaczonego przez Ministra Skarbu, jednego przez Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego i jednego przez Pierwszego Prezesa Najwyższego Trybunału Administracyjnego.

Art. 38. Prezes ma zwierzchni nadzór nad całą działalnością Banku, przewodniczy w Radzie Banku i czuwa nad wykonaniem jej uchwał. Podpisuje w imieniu Rady nominacje członków Dyrekcji oraz wyższych urzędników Banku, których mianowanie zastrzeże sobie Rada.

Prezesowi Rady przysługuje prawo zawieszenia uchwały Rady, która zdaniem jego wykracza przeciw ustawom, statutowi Banku, lub interesowi państwowemu w szczególności zadaniom wyrażonym w artykule 1. Zawieszoną uchwałę przedstawia Prezes Ministrowi Skarbu. O ile Minister Skarbu w termi-

nie trzech dni potwierdzi sprzeciw Prezesa, zawieszona uchwała nie podlega wykonaniu.

Prezes może brać udział w posiedzeniach Dyrekcji z głosem doradczym. Jeśli jednak postanowienie Dyrekcji nie jest zdaniem Prezesa zgodne z podstawowymi zamiarzeniami Banku, to może on wstrzymać wykonanie uchwały, aż do decyzji Rady.

Art. 39. Prezes składa Ministrowi Skarbu raz na miesiąc sprawozdanie o działalności Banku.

Dla utrzymania łączności z Bankiem przysługuje Ministrowi Skarbu prawo mianowania Komisarza Banku, który może brać udział w posiedzeniach Rady i Dyrekcji Banku z głosem doradczym oraz ma prawo żądania od władz Banku wszelkich wyjaśnień.

Art. 40. Wiceprezesa Banku mianuje na wniosek Rady Ministrów Prezydent Rzeczypospolitej na okres pięciu lat.

Wiceprezes musi odpowiadać wymogom określonym w ustępie drugim artykułu 35.

Wiceprezes zastępuje Prezesa Banku w razie jego nieobecności. Prezes może mu przekazywać część swoich czynności.

Wiceprezes otrzymuje stałe uposażenie z fundusów Banku ustalone przez Ministra Skarbu na wniosek Rady Banku; za udział w posiedzeniach Rady nie otrzymuje osobnego wynagrodzenia.

Wiceprezes może być ponownie mianowany, przed upływem lat pięciu może być usunięty jedynie w trybie przewidzianym w artykule 37.

Art. 41. Przed objęciem urzędowania Prezes i Wiceprezes Banku składają na ręce Prezydenta Rzeczypospolitej uroczyste ślubowanie, że będą sprawowali swoje obowiązki zgodnie z zadaniami i statutem Banku, oraz wszelkimi siłami dążyli do wypełnienia przez Bank jego zadań publicznych.

Takie same ślubowanie składają członkowie Rady na ręce Prezesa Banku.

D. Dyrekcja.

Art. 42. Dyrekcja Banku, będąca jego organem wykonawczym i administracyjnym, składa się z Naczelnego Dyrektora i Dyrektorów w liczbie oznaczonej przez Radę, wybranych przez Radę i zatwierdzonych przez Ministra Skarbu. Członkowie Dyrekcji nie mogą być posłami i senatorami, i nie mogą zajmować żadnych płatnych stanowisk poza Bankiem.

W czasie nieobecności Naczelnego Dyrektora zastępuje go jeden z Dyrektorów wyznaczony przez Radę.

Uposażenie Naczelnego Dyrektora i Dyrektorów jest stałe i nie może być uzależnione ani od zysków, ani od obrotów Banku. Wysokość wynagrodzenia oznacza Rada Banku.

Art. 43. Naczelnny Dyrektor lub jego zastępca bierze udział w obradach Rady bez prawa głosowania i przedstawia jej wszelkie wnioski Dyrekcji.

Art. 44. Posiedzenia Dyrekcji zwołuje Naczelnny Dyrektor lub jego zastępca w miarę potrzeby, zawiadamiając o tym Prezesa Banku. Uchwały Dyrekcji winny być krótko zaprotokółowane i w odpisie przesyłane prezesowi Banku. Uchwały Dyrekcji zapadają prostą większością głosów.

E. Komisja Rewizyjna.

Art. 45. Walne Zebranie wybiera z pośród siebie 5 członków Komisji Rewizyjnej i 3 zastępców (art. 23). Komisja Rewizyjna rozpatruje w pierwszym kwartale każdego roku bilans Banku i składa sprawozdanie Walnemu Zebraniu. Niezależnie od tego Komisja Rewizyjna może dokonywać w każdym czasie rewizji poszczególnych czynności Banku po uprzednim porozumieniu się z Prezesem Banku, który może również zażądać dokonania rewizji.

Komisja ma prawo żądać od Dyrekcji i od Rady Banku wszelkich wyjaśnień i okazania potrzebnych ksiąg i dowodów Banku.

Komisja Rewizyjna wybiera przewodniczącego ze swego grona i uchwała swoje wnioski większością głosów. Do prawomocności uchwał potrzebna jest obecność co najmniej 3 członków.

W razie ustąpienia członka Komisji Rewizyjnej wchodzi zastępca, który otrzymał największą ilość głosów. Zastępcy mogą być również powoływani do czynności rewizyjnych w razie nieobecności członka Komisji.

Członkowie Komisji Rewizyjnej otrzymują wynagrodzenie w wysokości oznaczonej przez Walne Zebranie.

IV. Przywilej emisji biletów Banku.

Art. 46. Bank posiada do 31 grudnia 1944 r. wyłączny przywilej wypuszczania biletów bankowych, będących prawnym środkiem płatniczym i posiadających nieograniczoną moc umarzania zobowiązań przez zapłatę, wyjąwszy wypadki, w których na mocy wyraźnego postanowienia ustawy lub umowy zapłata ma nastąpić w monetach złotych.

Przywilej ten może być przedłużony na mocy osobnej ustawy.

Art. 47. Bank będzie miał obowiązek wymiany wypuszczonych biletów bankowych na każde żądanie i w nieograniczonych ilościach na monety złote.

Moment rozpoczęcia przez Centralę Banku w Warszawie obowiązkowej wymiany biletów na złoto według ustawy monetarnej zostanie oznaczony rozporządzeniem Rady Ministrów wydanym na wniosek Ministra Skarbu opierający się na uchwałę Rady Banku.

Art. 48. Bilety bankowe mogą być wypuszczane w odcinkach, których wysokość ustali Rada Banku za zgodą Ministra Skarbu. Każdorazowo przed wypuszczaniem nowych odcinków musi być w Monitorze Polskim ogłoszony dokładny ich opis.

Art. 49. Wycofania z obrotu poszczególnych odcinków lub też wszystkich kategorii biletów bankowych ustala Minister Skarbu w porozumieniu z Radą Banku. Terminy wymiany, po których upływie wycofane bilety zostają umorzone, ogłaszane będą w Monitorze Polskim i nie mogą być krótsze niż sześć miesięcy od dnia ich ogłoszenia.

Równowartość nieprzedstawionych w terminie do wymiany biletów przelewa się na dobro rachunku Skarbu Państwa.

Art. 50. Podrabianie biletów Banku podlega karom ustanowionym, na obszarze mocy obowiązku-

jącej rosyjskiego kodeksu karnego z r. 1903 za podrabianie banknotów państwowych polskich, — na obszarze mocy obowiązującej austr. kodeksu karnego z r. 1852 za podrabianie publicznych papierów kredytowych — a na obszarze mocy obowiązującej niem. kodeksu karnego z r. 1877, za podrabianie krajowych pieniędzy papierowych.

Odpowiednie postanowienia powyższych ustaw karnych mają zastosowanie jeśli chodzi o usiłowanie podrabiania biletów Banku oraz o puszczanie względnie usiłowanie puszczania w obieg tych podrobionych biletów Banku.

Art. 51. Obieg biletów bankowych winien być pokryty conajmniej w 30%:

- zapasem złota w monetach i sztabach;
- zapasem walut czyli pieniędzy zagranicznych, niepodlegających znacznieszym wahaniom kursowym,
- zapasem dewiz czyli weksli, czeków oraz pozostałości rachunkowych w wyżej wskazanych walutach, płatnych w instytucjach bankowych o niewątpliwej zdolności płatniczej.

Przy obliczaniu pozycji b) i c), według istotnej wartości w złocie, potrąca się zobowiązania Banku w zagranicznych walutach.

Rada Banku oznacza, które waluty i dewizy mogą służyć jako wyżej przewidziane pokrycie obiegu banknotów.

Z chwilą rozpoczęcia wymiany biletów Banku na złoto, te tylko waluty i dewizy mogą być uważane za pokrycie w rozumieniu niniejszego artykułu, które każdej chwili będą mogły być faktycznie wymienione zagranicą na złoto.

Art. 52. Bilety bankowe znajdujące się w obiegu, które nie są pokryte wartościami wskazanymi w art. 51 muszą być w całości pokryte:

- wekslami i innymi wartościami wskazanymi w punkcie a) art. 55,
- zapasem srebra według jego wartości w złocie,
- zapasem polskich monet srebrnych i bilonem, który to zapas nie może jednak przekraczać 5% ogólnej sumy emisji biletów bankowych,
- zobowiązaniem Skarbu Państwa z beprocenowego kredytu, udzielonego na czas trwania przywileju, do sumy nie wyższej nad 50 milionów złotych z tytułu nadanego Bankowi przywileju emisyjnego.

Art. 53. Znajdujące się w obiegu bilety podlegają opodatkowaniu na rzecz Skarbu w zależności od stosunku sumy emisji do wysokości złotego pokrycia (złoto, waluty, dewizy) obliczanego co 10 dni: jeżeli stosunek ten przekracza 50%, to podatek emisyjny wynosi za dekadę 1/2% sumy emisji, przy stosunku 40% do 50%, podatek wynosi 1/3% sumy emisji, przy stosunku mniejszym od 40% podatek wynosi 1/3% sumy emisji.

Art. 54. Bank wymienia na każde żądanie złoto na bilety bankowe według ustawowego stosunku z potrąceniem kosztów bicia, badania technicznego i innych opłat, w wysokości pobieranej za te czynności przez Rząd.

V. Czynności bankowe.

Art. 55. Do zakresu działania Banku poza czynnościami emisyjnymi (art. art. 46—54) należy:

- dyskonto weksli, warrantów, papierów wylotowanych i kuponów (art. 58—62),
- udzielanie pożyczek, zabezpieczonych wartościami wyszczególnionymi w art. 63,
- kupno i sprzedaż złota i srebra,
- kupno i sprzedaż walut obcych oraz dewiz, utrzymywanie zagranicą rachunków, oraz korzystanie z kredytów potrzebnych do wykonywania tych czynności,
- przyjmowanie wkładów (art. 69) i otwieranie rachunków przekazowych (żyrowych),
- sprzedaż przekazów i wypłat na własne oddziały,
- inkasowanie weksli i innych dowodów,
- przyjmowanie depozytów na przechowanie i do administracji (art. 71—72),
- załatwianie wszelkich zleceń komisyjnych z dziedziny bankowej.

Art. 56. Bank nie może nabywać na swój własny rachunek akcji i udziałów, z wyjątkiem akcji lub udziałów przedsiębiorstw, przygotowujących bilety bankowe i inne papiery dla Banku. Bank nie może nabywać na własność poza wypadkami, przewidzianymi w art. 57 nieruchomości, o ile nie są potrzebne na pomieszczenie Banku i jego pracowników. Bank nie może kupować na własny rachunek, ani udzielać pożyczek na zastaw własnych akcji.

Art. 57. Bank może nabywać na własność nieruchomości i przejmować wierzytelności hipoteczne i inne prawa rzeczowe w drodze cesji, licytacji lub egzekucji tylko na pokrycie i zabezpieczenie swoich należności wątpliwych, lub niezapłaconych w terminie. Bank obowiązany jest pozbyć się tych praw najpóźniej w przeciągu roku od daty nabycia. Przedłużenie terminu może nastąpić jedynie za zgodą Prezesa Banku.

Art. 58. Bank dyskontuje weksle przekazowe (ciągnione) i własne (proste) powstałe z dokonanych obrotów gospodarczych. Weksle te mają być w chwili przyjęcia, płatne najdalej w ciągu trzech miesięcy w miejscowościach, w których Bank ma swój oddział lub zastępstwo, przyczem winny być opatrzone z zasady trzema, a wyjątkowo tylko dwoma podpisami osób całkowicie zasługujących na zaufanie. Bank nie jest obowiązany do wyjawiania powodów nieprzyjęcia weksła do dyskonta.

Art. 59. Dyskonto weksli odbywa się w całym Państwie według jednolitej stopy dyskontowej, ustalonej i ogłaszanej w Monitorze Polskim przez Radę Banku.

Art. 60. Bank może dyskontować papiery wartościowe państwowe, komunalne i hipoteczne i kupony od nich, płatne najdalej w ciągu trzech miesięcy od dnia zdyskontowania.

Warranty (świadcstwa zastawowe) przedstawione do dyskonta, muszą być płatne również najdalej w ciągu trzech miesięcy i posiadać conajmniej dwa podpisy osób lub firm, całkowicie zasługujących na zaufanie.

Art. 61. Dla oceny weksli i innych wartości poro-
 102
 103
 104
 105
 106
 107
 108
 109
 110
 111
 112
 113
 114
 115
 116
 117
 118
 119
 120
 121
 122
 123
 124
 125
 126
 127
 128
 129
 130
 131
 132
 133
 134
 135
 136
 137
 138
 139
 140
 141
 142
 143
 144
 145
 146
 147
 148
 149
 150
 151
 152
 153
 154
 155
 156
 157
 158
 159
 160
 161
 162
 163
 164
 165
 166
 167
 168
 169
 170
 171
 172
 173
 174
 175
 176
 177
 178
 179
 180
 181
 182
 183
 184
 185
 186
 187
 188
 189
 190
 191
 192
 193
 194
 195
 196
 197
 198
 199
 200
 201
 202
 203
 204
 205
 206
 207
 208
 209
 210
 211
 212
 213
 214
 215
 216
 217
 218
 219
 220
 221
 222
 223
 224
 225
 226
 227
 228
 229
 230
 231
 232
 233
 234
 235
 236
 237
 238
 239
 240
 241
 242
 243
 244
 245
 246
 247
 248
 249
 250
 251
 252
 253
 254
 255
 256
 257
 258
 259
 260
 261
 262
 263
 264
 265
 266
 267
 268
 269
 270
 271
 272
 273
 274
 275
 276
 277
 278
 279
 280
 281
 282
 283
 284
 285
 286
 287
 288
 289
 290
 291
 292
 293
 294
 295
 296
 297
 298
 299
 300
 301
 302
 303
 304
 305
 306
 307
 308
 309
 310
 311
 312
 313
 314
 315
 316
 317
 318
 319
 320
 321
 322
 323
 324
 325
 326
 327
 328
 329
 330
 331
 332
 333
 334
 335
 336
 337
 338
 339
 340
 341
 342
 343
 344
 345
 346
 347
 348
 349
 350
 351
 352
 353
 354
 355
 356
 357
 358
 359
 360
 361
 362
 363
 364
 365
 366
 367
 368
 369
 370
 371
 372
 373
 374
 375
 376
 377
 378
 379
 380
 381
 382
 383
 384
 385
 386
 387
 388
 389
 390
 391
 392
 393
 394
 395
 396
 397
 398
 399
 400
 401
 402
 403
 404
 405
 406
 407
 408
 409
 410
 411
 412
 413
 414
 415
 416
 417
 418
 419
 420
 421
 422
 423
 424
 425
 426
 427
 428
 429
 430
 431
 432
 433
 434
 435
 436
 437
 438
 439
 440
 441
 442
 443
 444
 445
 446
 447
 448
 449
 450
 451
 452
 453
 454
 455
 456
 457
 458
 459
 460
 461
 462
 463
 464
 465
 466
 467
 468
 469
 470
 471
 472
 473
 474
 475
 476
 477
 478
 479
 480
 481
 482
 483
 484
 485
 486
 487
 488
 489
 490
 491
 492
 493
 494
 495
 496
 497
 498
 499
 500
 501
 502
 503
 504
 505
 506
 507
 508
 509
 510
 511
 512
 513
 514
 515
 516
 517
 518
 519
 520
 521
 522
 523
 524
 525
 526
 527
 528
 529
 530
 531
 532
 533
 534
 535
 536
 537
 538
 539
 540
 541
 542
 543
 544
 545
 546
 547
 548
 549
 550
 551
 552
 553
 554
 555
 556
 557
 558
 559
 560
 561
 562
 563
 564
 565
 566
 567
 568
 569
 570
 571
 572
 573
 574
 575
 576
 577
 578
 579
 580
 581
 582
 583
 584
 585
 586
 587
 588
 589
 590
 591
 592
 593
 594
 595
 596
 597
 598
 599
 600
 601
 602
 603
 604
 605
 606
 607
 608
 609
 610
 611
 612
 613
 614
 615
 616
 617
 618
 619
 620
 621
 622
 623
 624
 625
 626
 627
 628
 629
 630
 631
 632
 633
 634
 635
 636
 637
 638
 639
 640
 641
 642
 643
 644
 645
 646
 647
 648
 649
 650
 651
 652
 653
 654
 655
 656
 657
 658
 659
 660
 661
 662
 663
 664
 665
 666
 667
 668
 669
 670
 671
 672
 673
 674
 675
 676
 677
 678
 679
 680
 681
 682
 683
 684
 685
 686
 687
 688
 689
 690
 691
 692
 693
 694
 695
 696
 697
 698
 699
 700
 701
 702
 703
 704
 705
 706
 707
 708
 709
 710
 711
 712
 713
 714
 715
 716
 717
 718
 719
 720
 721
 722
 723
 724
 725
 726
 727
 728
 729
 730
 731
 732
 733
 734
 735
 736
 737
 738
 739
 740
 741
 742
 743
 744
 745
 746
 747
 748
 749
 750
 751
 752
 753
 754
 755
 756
 757
 758
 759
 760
 761
 762
 763
 764
 765
 766
 767
 768
 769
 770
 771
 772
 773
 774
 775
 776
 777
 778
 779
 780
 781
 782
 783
 784
 785
 786
 787
 788
 789
 790
 791
 792
 793
 794
 795
 796
 797
 798
 799
 800
 801
 802
 803
 804
 805
 806
 807
 808
 809
 810
 811
 812
 813
 814
 815
 816
 817
 818
 819
 820
 821
 822
 823
 824
 825
 826
 827
 828
 829
 830
 831
 832
 833
 834
 835
 836
 837
 838
 839
 840
 841
 842
 843
 844
 845
 846
 847
 848
 849
 850
 851
 852
 853
 854
 855
 856
 857
 858
 859
 860
 861
 862
 863
 864
 865
 866
 867
 868
 869
 870
 871
 872
 873
 874
 875
 876
 877
 878
 879
 880
 881
 882
 883
 884
 885
 886
 887
 888
 889
 890
 891
 892
 893
 894
 895
 896
 897
 898
 899
 900
 901
 902
 903
 904
 905
 906
 907
 908
 909
 910
 911
 912
 913
 914
 915
 916
 917
 918
 919
 920
 921
 922
 923
 924
 925
 926
 927
 928
 929
 930
 931
 932
 933
 934
 935
 936
 937
 938
 939
 940
 941
 942
 943
 944
 945
 946
 947
 948
 949
 950
 951
 952
 953
 954
 955
 956
 957
 958
 959
 960
 961
 962
 963
 964
 965
 966
 967
 968
 969
 970
 971
 972
 973
 974
 975
 976
 977
 978
 979
 980
 981
 982
 983
 984
 985
 986
 987
 988
 989
 990
 991
 992
 993
 994
 995
 996
 997
 998
 999
 1000

Komitetu Dyskontowe to sierzgają większością
 głosów o przyjęciu weksli i innych wartości w gra-
 nicach kredytów przyznanych poszczególnym po-
 dawcom.

Przewodniczącymi Komitetu Dyskontowego są
 kierownicy oddziałów Banku. Przewodniczący mogą
 odmówić przyjęcia weksli lub innych wartości za-
 aprobowanych przez większość Komitetu, jednak na
 żądanie Komitetu przekazują te sprawy do rozstrzyg-
 nienia Dyrekcji Banku.

Art. 62. Członków Komitetów Dyskontowych
 powołuje Rada Banku z pośród osób, posiadających
 znajomość stosunków rolniczych, przemysłowych
 i handlowych danego okręgu, przyczem zasięga
 opinii zrzeszeń gospodarczych. Rada dba o to, by
 różne gałęzie wytwórczości zarówno z uwagi na jej
 rodzaj, jak i na wielkość przedsiębiorstw były repre-
 zentowane w Komitetach Dyskontowych.

Członkowie Komitetów są powoływani na 3 lata,
 przyczem po upływie tego terminu mogą być mia-
 nowani ponownie.

Obowiązki swe pełnią bezpłatnie.

Członkowie Komitetów obowiązani są postępo-
 wać z największą bezstronnością i sumiennnością
 i zachować najściślejszą dyskrecję o naradach Ko-
 mitetu. Żaden członek Komitetu nie może wydawać
 opinii, głosować lub wpływać na innych członków
 Komitetu w sprawie przyjęcia weksli i innych warto-
 ści podpisanych przez firmę, w której interesach
 uczestniczą w jakikolwiek sposób. Członkowie Ko-
 mitetu składają przed objęciem swych funkcji na
 ręce Prezesa Banku lub osoby przez niego upoważ-
 nionej uroczyste ślubowanie, którego rotę ustala
 Rada Banku.

Krewni pierwszego stopnia, wspólnicy i pra-
 cownicy przedsiębiorstw członków Rady Banku i Ko-
 mitetów Dyskontowych nie mogą być powoływani
 do tych Komitetów.

Art. 63. Bank udziela pożyczek i otwiera kre-
 dyty na przeciąg czasu nie dłuższy niż 3 miesiące,
 zabezpieczone zastawem:

- złota i srebra,
- papierów wartościowych o stałym oprocento-
 waniu, notowanych na giełdach polskich,
- weksli, płatnych w kraju lub zagranicą w ter-
 minie nie dłuższym niż 6 miesięcy, w walu-
 cie polskiej lub zagranicznej, o ile poza
 tem odpowiadają warunkom wymienionym
 w art. 58;
- walut i dewiz, odpowiadających warunkom
 art. 51 punktu b) i c).

Art. 64. Zastaw odbywa się przez oddanie
 przedmiotu zastawu Bankowi przy deklaracji, wyra-
 żającej zgodę właściciela na sprzedaż oddanego przed-
 miotu przez Bank w drodze publicznej licytacji lub
 na giełdzie, o ile w 10 dni po ustalonym terminie
 pożyczka nie zostanie spłacona.

Art. 65. Stopa procentowa od pożyczek, za-
 bezpieczonych zastawem, winna być conajmniej o 1%
 wyższa od stopy dyskontowej, obowiązującej w okre-
 sie, za który procent jest pobierany.

Rada Banku ustala pozostałe warunki i normy
 tych pożyczek, w szczególności zaś oznacza, jakie
 papiery wartościowe i w jakim procencie swojej war-
 tości mogą być przyjmowane do zastawu. Dotyczące
 uchwały wymagają zgody Prezesa i conajmniej 2/3
 członków Rady obecnych na posiedzeniach.

Art. 66. Dłużnik może każdej chwili spłacić
 swój dług, nie może jednak w razie przedtermino-
 wej spłaty długu żądać zwrotu zapłaconych odsetek
 i innych kosztów.

Art. 67. Jeżeli pożyczka, zabezpieczona zasta-
 wem, w terminie nie została spłacona, wówczas służy
 Bankowi prawo sprzedaży zastawu na rachunek dłuż-
 nika bez odwoływania się do sądu i bez stawiania
 dłużnika w zwłoce. Bank władny jest albo dokonać
 sprzedaży na giełdzie, albo też zarządzić przetarg
 publiczny za pośrednictwem notariusza. Bank nie
 ma obowiązku zawiadamiania dłużnika o zamierzo-
 nej sprzedaży zastawów. Przewyżka pozostała po
 potrąceniu przypadającej Bankowi należności oraz
 kosztów, związanych ze sprzedażą zastawów, stanowi
 własność dłużnika.

Bank ma prawo zwrócić się bezpośrednio do
 dłużnika z żądaniem zwrotu długu, niespłaconego
 w terminie, niezależnie od tego, czy skorzystał z praw,
 ciężących na zastawionym przedmiocie.

Art. 68. Przyjęte na zabezpieczenie należności
 Banku zastawy nie podlegają ani zapowiedzeniu, ani
 zajęciu w poszukiwaniu jakichkolwiek należności pry-
 watnych, skarbowych czy innych, a w razie upadłości
 dłużnika nie mogą być przekazane do masy upadłoś-
 ciowej przed całkowitem zaspokojeniem przypadają-
 cych Bankowi należności z tytułu udzielonej na ich
 zastaw pożyczki w kapitale, procentach i kosztach.
 Skutkiem tego sprzedaż zastawu na pokrycie nale-
 żności Banku, zarządzona na mocy art. 67, nie może
 być wstrzymana przez żadne czynności prawne.

Art. 69. Bank może przyjmować za zwykłym
 potwierdzeniem pieniądze i banknoty krajowe lub
 zagraniczne bez oprocentowania na rachunki bieżące
 do zwrotu na każde żądanie, albo z oznaczeniem
 terminu zwrotu.

Za zgodą Ministra Skarbu Bank może również
 przyjmować wkłady procentowe.

Bank może bez podania powodów odmówić
 otwarcia rachunku i przyjęcia wkładu, jak również
 otwarty rachunek zamknąć.

Art. 70. Bank jest obowiązany na żądanie Mi-
 nistra Skarbu przyjmować bezpłatnie wpłaty na ra-
 chunek Skarbu Państwa i dokonywać bezpłatnie
 wszelkich wypłat z tego rachunku, ponadto zaś może
 załatwiać komisowo wszelkie operacje na rachunek
 Skarbu Państwa, o ile z tych operacji nie wynika
 saldo obciążające Skarb Państwa.

Art. 71. Bank przyjmuje na przechowanie złoto
 i srebro, gotówkę, dowody nieopieczętowane, a pa-
 piersy wartościowe na przechowanie i do administracji.
 Władze i sądy powołane do przyjmowania depozy-
 tów, mogą zezwalać na złożenie papierów wartościo-
 wych do depozytu Banku i takie złożenie zastępuje
 złożenie do depozytu sądu lub władzy, która zezwo-

lenia tego udzieliła, pod warunkiem zachowania przez składającego zastrzeżeń, w zezwoleniu poczynionych.

Złożenie papierów wartościowych do depozytu Banku odnosi się również do funduszy o charakterze pupilarnym i zastępuje zastrzeżenie (winkulację) przy następującym trybie postępowania: wydaje się dowód depozytowy, na którym wymienia się zdeponowane papiery wartościowe oraz ich właściciela; zamiast arkusza odsetkowego wydaje się dowód na odbieranie kuponów ze wskazaniem osoby upoważnionej do ich odbierania; na tym dowodzie odnotowuje się każdorazowo wydanie kuponów.

Art. 72. Wystawione przez Bank kwity depozytowe są przenośne w drodze cesji, o ile inny tryb postępowania nie był ustalony przy złożeniu depozytu. Bank może zażądać sądowego lub notarialnego uwierzytelnienia cesji.

Art. 73. Przy czynnościach bankowych Bank kieruje się postanowieniami niniejszego statutu, a w braku ich stosuje przepisy prawa obowiązującego.

Zakres oraz sposoby dokonywania czynności bankowych statutem dozwolonych ustala Rada Banku.

VI. Sprawozdanie, bilans i rozdział zysków.

Art. 74. Rok kalendarzowy jest rokiem operacyjnym Banku. Pierwsze sprawozdanie bilansowe sporządza się za czas od chwili rozpoczęcia działalności Banku, aż do 31 grudnia danego roku. O ile Bank rozpocznie swoją działalność po 1 sierpnia, wówczas może być przedstawione jedno sprawozdanie bilansowe za pierwsze miesiące działalności i cały następny rok kalendarzowy.

Papiery wartościowe, będące w posiadaniu Banku, wstawia się do bilansu według ich kursu giełdowego z dnia 31 grudnia, a w razie gdyby w tym dniu nie było notowań — według kursu dni poprzednich. O ile jednak kurs giełdowy jest wyższy od ceny nabycia papierów, za podstawę przyjmuje się kurs nabycia.

Z kosztów handlowych tylko wydatki na nowe banknoty mogą być rozkładane na większą ilość lat.

Art. 75. Z całego czystego rocznego zysku przeznaczają się 10% na fundusz zapasowy aż do chwili, gdy fundusz ten dojdzie do 20% kapitału zakładowego; w następnych latach przeznaczają się na ten cel 5% aż do chwili, gdy fundusz zapasowy dojdzie do połowy kapitału zakładowego.

Z reszty wydziela się przedewszystkiem akcjonariuszom dywidendę nie wyższą niż 8%. Z pozostałej części zysków, o ile po potrąceniu na fundusz zapasowy zysk nie przekroczy 12% kapitału zakładowego, przypada połowa akcjonariuszom tytułem superdywidendy, a połowa Skarbowi Państwa.

O ile wreszcie zysk przekracza normy wyżej wskazane to z pozostałej nadwyżki przypada $\frac{1}{3}$ na dalszą superdywidendę, a $\frac{2}{3}$ na rzecz Skarbu Państwa.

O ile zyski roczne nie wystarczają na wydzielenie dywidendy w wysokości 4%, zaś fundusz zapasowy wynosi więcej niż 10% kapitału zakładowego, to można z niego uzupełnić dywidendę do 4%.

Art. 76. Fundusz zapasowy jest przeznaczony na pokrycie strat i odpisów niedających się pokryć

z rocznych zysków, oraz na uzupełnienie dywidendy do 4% (art. 75).

Fundusz zapasowy może być lokowany tylko w papierach państwowych.

Art. 77. Akcje Banku i wypłacona od nich dywidenda i superdywidenda nie podlegają przez pierwsze 10 lat żadnym podatkom.

Art. 78. Bank winien ogłaszać w Monitorze Polskim:

a) bilans i roczne zamknięcie rachunków, zysków i strat najpóźniej na dwa tygodnie przed Walnem Zebraniem,

b) skrócony bilans za każdą dekadę najdalej w 7 dni po jej upływie.

Skrócony bilans musi zawierać następujące pozycje:

A. po stronie czynnej:

a) złoto,

b) waluty, dewizy inne należności zagraniczne według wartości ich w złocie służące jako pokrycie obiegu banknotów w myśl art. 51,

c) srebro i bilon (art. 52),

d) zdyskontowane weksle i inne wartości (art. 55 a),

e) pożyczki, udzielane pod zastaw (art. 63),

f) papiery procentowe własne,

g) dług Skarbu Państwa (art. 52 d),

h) inne aktywa.

B. po stronie biernej:

a) kapitał zakładowy,

b) fundusz zapasowy,

c) ilość banknotów w obiegu,

d) natychmiast płatne zobowiązania,

e) inne pasywa.

VII. Likwidacja Banku.

Art. 79. Bank Polski może się zlikwidować na mocy uchwały, podjętej większością $\frac{2}{3}$ głosów obecnych, na specjalnie w tym celu zwołanem Walnem Zebraniu, którego porządek obrad z wyszczególnieniem sprawy likwidacji Banku, został ogłoszony conajmniej na cztery tygodnie przedtem. Przez czas trwania przywileju emisyjnego uchwała o likwidacji wymaga zatwierdzenia przez władze ustawodawcze.

Art. 80. W razie wygaśnięcia przywileju lub wcześniejszego zlikwidowania Banku Skarb Państwa może na mocy osobnej ustawy przejąć w całości albo częściowo Bank według sprawdzzonej przez Ministra Skarbu bilansowej wartości.

Art. 81. W razie przejęcia Banku przez Skarb ustalona wartość Banku wypłaca się akcjonariuszom na ręce Rady Banku, która zastępuje ich interesy przy obrachunku i której uprawnienia gasną z chwilą dokonania tej wypłaty, o ile chodzi o sprawy wynikające z przejęcia Banku przez Skarb.

Art. 82. O ileby wygasł przywilej emisyjny Banku, a Rząd nie skorzystał z przysługującego mu prawa przejęcia, lub wyłączył szczególne agendy Banku z pod tego przejęcia, wówczas Walne Zebranie może uchwalić dalsze prowadzenie Banku z wykluczeniem czynności emisyjnych i wszystkich upraw-

nień i zobowiązań, związanych z przywilejem emisyjnym, oraz wszelkich innych szczególnych uprawnień Banku. Prawo do firmy Banku Polskiego przechodzi wówczas na Skarb Państwa, a Walne Zebranie dotychczasowych akcjonariuszów winno uchwalić nowy statut, na którego zasadzie Bank podlegać będzie tym samym normom prawnym, co inne banki akcyjne. Rząd nie może odmówić zatwierdzenia Statutu Banku, o ile statut ten odpowiadać będzie ogólnym warunkom.

Art. 83. Uchwała o dalszem prowadzeniu Banku jako zwyczajnego banku akcyjnego wymaga większości $\frac{2}{3}$ głosów Walnego Zebrania.

Art. 84. O ile nie nastąpi przejęcie Banku przez Skarb, likwidacja jego odbywa się według zasad prawnych stosowanych wogóle do likwidacji spółek akcyjnych.

VIII. Szczególne uprawnienia Banku.

Art. 85. Majątek i dochód Banku jest wolny od wszelkich podatków, z wyjątkiem podatku od nieruchomości i podatku gruntowego.

Art. 86. Księgi Banku oraz wszelkie dowody wystawiane przez Bank i jego organa są wolne od opłat stemplowych.

Art. 87. Księgi Banku i odpisy z nich we właściwy sposób wystawione mają moc dowodową dokumentów publicznych, a dowody zobowiązania z wyciągami ksiąg Banku, mają moc tytułów egzekucyjnych i hipotecznych.

Art. 88. Bank Polski jest zwolniony od rejestracji sądowej.

Art. 89. Skargi przeciw Bankowi można wnieść tylko przed właściwym Sądem w Warszawie.

Art. 90. Wszelkie spory między Rządem a Bankiem wynikające z zastosowania przepisów niniejszego Statutu oraz udzielonego nim przywileju rozstrzyga ostatecznie Komisja Rozjemcza z wyłączeniem wszelkich dalszych kroków prawnych.

Komisja Rozjemcza składa się z Prezesa Sądu Najwyższego jako przewodniczącego i 4 członków, z tych dwóch mianowanych przez Prezesa Rady Ministrów, a dwóch przez Radę Banku.

Komisja Rozjemcza wydaje orzeczenie zwykłą większością głosów po uprzednim wysłuchaniu przedstawicieli Rządu i Rady Banku. W razie jednakowej ilości głosów rozstrzyga głos przewodniczącego. Komisja Rozjemcza nie jest związana w swem postępowaniu żadnymi przepisami, obowiązana jest jednak orzeczenie swoje uzasadnić.

IX. Postanowienia przejściowe.

Art. 91. Powołanie Komitetu Organizacyjnego, mającego za zadanie przygotować i przeprowadzić zapisy na akcje, określić warunki tych zapisów oraz sposób i warunki przydziału akcji między subskrybentów i wogóle przeprowadzić czynności niezbędne do zwołania Zebrania założycielskiego, powierza się Ministrowi Skarbu.

Art. 92. Bank Polski może rozpocząć swą działalność dopiero po złożeniu w Polskiej Krajowej Kasie Pożyczkowej całego kapitału akcyjnego i po ukonstytuowaniu się na Zebraniu założycielskiem zwołanem przez Ministra Skarbu.

O ile w ciągu dwóch miesięcy od rozpoczęcia subskrypcji Komitet Organizacyjny nie zbierze zapisów na 600.000 akcji, Prezydent Rzeczypospolitej na zasadzie uchwały Rady Ministrów może wprowadzić do niniejszego Statutu zmiany, które zapewnią Rządowi we władzach Banku wpływ odpowiadający przeliczonemu przez Skarb Państwa kapitałowi akcyjnemu.

Art. 93. Do ważności Zebrania założycielskiego niezbędna jest obecność akcjonariuszów, reprezentujących co najmniej $\frac{1}{10}$ część kapitału zakładowego. W razie przybycia niedostatecznej liczby osób, zwołane będzie Zebranie ponowne, ważne bez względu na ilość obecnych. Ogłoszenie o tem zebraniu ma być zamieszczone w Monitorze Polskim co najmniej na tydzień przed terminem.

Prezydent Rzeczypospolitej *S. Wojciechowski*

Prezes Rady Ministrów

i Minister Skarbu: *W. Grabski*